

BABITS MIHÁLY

WILDE OSZKÁR

VERSEIBŐL

AZ ATHENAEUM R.-T. KIADASA

Charmides *

Görög fiú volt. Borral és izes
figével hagyta el Sziciliát.
Álmodott orrán vizes
szél nedvezé sötét fodor haját:
de nem törődött széllel és veszéllyel,
rengő székeről nézte csak, mily nedves, bús az éjjel,

míg hajnaltájban izzó fénygerelyt
 látott az égen, nyúlós aranyat:
 árbócot akkor zajjal leszerelt,
 fordítatván a vitorlát hanyatt
 északnyugot felé, a szél felé,
 s az evezőket ütemes dallal mérsékelé.

S hogy feltűnt a halvány korintheta domb,
 horgonyt kis öble fövenyébe vet,
 friss olaját homlokára font,
 arcán lemosta a tengervizet,
 majd tagjait olajjal kente ő
 s lentunikát s bornztalpu uj sarukat vett elő

* A fordító jól érzi, mennyi szűrődött a *Charmides*-be a saját képzeletvilágából, saját költészetéből. Mégis változtatás nélkül teszi közzé e régi, szinte gyermekkori munkát: mert, úgy gondolja, művészi munka nem tűr változtatást. *Ilyenekké* álmolta gyermekfővel Wilde Oszkár verseit: s bizony gyakran a szövegtől eltért csak azért, mert valami neki *máshogy jobban leltszett*.

s csiga nedvével festett dús ruhát,
 melyért néger kalmárral alkudott
 megjárva a napos Szirakuzát,
 s melyen tiruszi paszománt kuszott:
 így jött kíváncsi kufárok között
 a lány erdőig, melyet a napfény ezüstözött.

S mikor a fáradt nap megszötte lent
 piros felhőkből ágyát, csöndesen
 de fürge lábbal a szentélybe ment
 hol a papok nem vették észre sem
 s egy rejtekből nézte hogy régi vig
 társai nyájuk zsengejét oltárra mint viszik

s mint szór sistergő sót a láng fölé
 a félénk pásztor s hogy függeszti horgas
 botját Annak falára ki tevé
 hogy kis karámát nem zavarta farkas
 s hogy cseng a lányok tiszta hangja itt
 míg mindenik hoz jámborul oltárra valamit,

friss tejtől habzó faragott kupát,
 friss lépet, melyet még a méhe gyászol
 s melyből méz dusan árad; új ruhát
 himezve drágán ebbel és vadással;
 olajos bőrt, vivók számára jót
 s a tüskés vadkan agyarát s egy tüskés szőrcomót,

mit Athenának loptak Artemisztül;
 egy foltos zerge bőrét (karcsu testét.
 egy szép tisztáson szurta nyíl keresztül).
 Herald jelezte azután az estét
 a megürült a pillérövezte hely,
 megtéve fogadalmukat egyenkint mentek el.

A vén pap kioltá a tüzeket
 kivéve egyet, mely örökkön ég
 a cellában; jó fül a szüzeket
 hogy dallanak menet, hallhatta még:
 víg zaj jelezte távol a falut
 s lezárta az ör zord keze a síma érckaput.

Soká feküdt s nem mert lélekzeni
 s hallá hogyan cseppen oltárról a bor
 s hogy hullanak a rózsá szirmai
 amint a szellő néha behatol;
 s tán ájulásban eligézve volt,
 amíg a nyílt tető fölött fölkel a tele hold

s a márványpadlót fénnyel ringatá:
 felugrott most az ifju vakmerő,
 a cédrusajtót hévvel fölnyitá
 s im egy nagy harci szobor tűnt elő
 sáfrányruhában! griffje csillogott
 nagy sisakán s a hosszú érc lándzsáján villogott

s kőből s acélból lánggolyók a pajzson
 görgött a Gorgó ólmos két szeme,
 haja kigyókból kigyózott a rajzon,
 vértelen ajka mintha intene
 bénult szeszéllyel, míg a láb alatt
 a pislogó bagoly vakon bámulta a falat.

Ekkor a szuniumi tengeren
 halász ha hálót lámpánál kötött,
 patkók zaját hallhatta hirtelen,
 ércdobogást a messze hab fölött
 s az éj kárpitját villám szabta át:
 bárkáján félve térdre hullt, úgy rebegett imát.

S a bűnös szerelemnek tolvaji
 feledték percre a lopott gyönyört
 Diána szavát vélvén hallani,
 Sok alvót ekkor lázálom gyötört
 s a magas tornyon megriadt az őr
 s pajzsa mögé rohant hamar az éji zaj elől.

Mert fegyver csörgött a templom körül
 s tizenkét márványisten harcha szállt
 s a lég közé szokatlan zaj vegyül
 s a nagy Poseidon rázta szigonyát
 s a márványló nyerite a frizen
 s a harcos lábak vad zaja vad háborut izen.

Halálra készen ott az ifju állt,
 boldog hogy látja, bármi lesz az ára,
 e szüzi szobrot s nyugodt homlokát;
 téged, kegyetlen tisztaság csodája;
 ah, boldog volt valóban, mert soha
 nem látott ilyet földi szem, csak Trója pásztora.

Halálra készen állt; s egyszerre lám
 csend lett s megszűnt a paripák zaja
 s ő elsimítá fürtét homlokán
 és válláról lehullt az uj ruha —
 ki az, kit ily vágy nem zavarna meg? —
 az istennőhöz lábhegyen közelget és remeg.

Kék ujjá páncélt az ivor nyakon
 s krókuszruhán csatát habozva nyit
 s lehull a peplosz a sok hótagon
 kitarva szembe titkos bájait,
 miket Athéna sohasem mutat:
 a páros combot és csipőt s a hőszin halmokat.

Ki szerelem bűnét nem ismeri,
 az ne olvassa most az én dalom;
 neki az ének zene nélküli,
 nem hatja tőle édes borzalom:
 de kiknek láng gyulad rá homlokán,
 kik megismerték már Erószt, hallgassanak reám.

A fényes képen pár pillanatig
 kapzsi szemét mohón legelteté
 s a kék teljével jól nem lakhatik;
 majd ajakát az istenajk fölé
 tapasztja és a tornyos nyak körül
 veti karját s már nem remeg s elfullad és örül.

Sohasem ért ily éjet szerető,
 mert folyton mézes szókat suttogott
 s ezüst testét őrzetlen nézte ő
 és csókkal hintett minden kis tagot
 a keze rajtuk kéjjel suhant alá
 a forrón verő szivét a hűs kebelre nyomta rá.

Es Numidla minden ördögét
 Forró agyában érzé nyüzsgeni
 s lant hurjaként rezgette idegét
 egy vonagló kiu, édes, isteni,
 és nem emelte föl az ajakát,
 míg az intő pacsirta nem röpült fölöttük át,

aki sohasem látott szürke reggelt
 sötét szobába kandikálni még
 s egy édes test mellől bágyadva nem kelt
 boszus szemekkel vonva függőnyét,
 sohasem érti meg, hogy mily csodás
 hosszú a végső csók s milyen nehéz a távozás.

Kristálygyűrűt öltött övül a hold:
 e jel jelzi a hajósok szerint
 az ég haragját; csillag elhajolt
 s hajnal rezegteté a szürke szint
 a keletégen, szárnyas pitymalat,
 mikor e boldog szerető a hegyről leszaladt.

Riadt lábbal szaladt a szirt alá
 s fogózva Pánnak barlangjára lelt.
 A kecskelábu horkolt. Hallgatá;
 majd füves hantra zergeként szökölt
 s fürgén nyargalt az olajberken át,
 mely árnyat a jólépitett város szélének ad.

Igy végre egy kicsiny patakhoz ért,
 melyet jól ismert, mert gyakran futott
 zöld kavicsos partjára hűs vizért
 s ott néha ezüst pisztrángot fogott:
 most lefeküdt a kardos sás közé
 s dobogva és lélektelen a napsugárt lesé.

Igy fekve a zöld marton, egy kezét
 a hűvös érbe lanyhán lóggatá
 s a réggel friss szellői legyezték
 égő arcát s a göndör fürt alá
 befűva simogatták homlokát —
 titkos mosollyal nézett ő a hangos habon át.

És nemsokára gyapjuköntösében
 ébred a pásztor s nyitja ajtaját,
 köd lapul meg az érő rozs közében
 s fejét finom füzéreként fonja át,
 halmon a sárga házi eb ugat,
 juhászok a zörgő fűvön kihajtják nyájukat.

S már a sirály kiszáll a zöld mezőre,
 melyet fonalas harmat ellepett,
 éhes bárány béget a legelőre
 és éber varju leng fészek felett,
 mikor néhány vadász meglátta őt
 s csodálta, hogy lehet fiu, ki ily sugárra nőtt.

S nem vélik, hogy halandó; s egyik ugymond:
 Az ifju Hülász ez, a hütelen;
 feledve Herkulest, emésztí uj gond
 egy nájdédrt.« -- De társa mondja: »Nem:,
 Nárcisszus ez, önmaga szeretője
 és vörösbársong ajkai nem vágnak soha nőre.«

S közelebb jöve harmadik kiált:
 »Az ifju Dionüzosz ez, ki tán
 elrejtve a tigrisbőrt és dzsidát
 pihenni dőlt a vadászat után.
 Legbölcsebb lesz elfutni, azt hiszem:
 égikeket büntetlenül nem nézhet földi szem.«

S így megfordultak, vissza sem tekintvén,
 s otthonra rege lett a látomás:
 heverő isten az ér sása mentén;
 és aznap arra nem mert járni más,
 sem vágva nád nem hullt, sem olajág:
 egész nap elhagyott maradt e szép kis zöld világ.

Csak a tudatlan pásztorifju járt ott
 üres iszakkal, ugrált és szökellet
 a másik oldalon és rákiáltott
 remélve, hogy uj játszótársra lelt,
 de a heverő néki nem felelt,
 s ő féljedten együgyü útjára tovakelt.

Vagy a majorból kis leányka jött,
 ki még a szerelemről nem tudott,
 s midőn a fehér kart a sás között
 s midőn látta a fekvő ifjut ott,
 égő, szüzi szemekkel nézte meg
 s kelletlen-busan ment tovább, bágyadva, csüggeteg.

S a város zaját hallá a fiu
 és hallott néha harsogó kacajt
 onnan, hol ifjak játékra s hiu
 versenyre gyültek; s hallott néha dalt
 s hallott kolompot, melyet ráz, mohos
 forráshoz vezetvén a nyáját, a görbeszarvu kos.

Fürge darázs táncolt a bodza közt;
 tücsök nótáját vigan cirpelé;
 s a vízbe, mely kacsákat is füröszt,
 a vizi patkány bátran szállt belé,
 a félénk mókus ágról-ágra kúszott,
 s lassan a parti sáron át nagy teknősbéka csúszott.

S a gyenge szellőn a selyem fü rengett,
 mintha végig sarló söpörne rajt,
 cserés irtáson fajdkakas kerengett,
 tarkázva itt-ott az ezüst avart,
 melynek üvegfestésü szőnyege
 fölött a füstös légyvadász, a fecske, billege.

De néki kisebb gondja is nagyobb,
 bár rigófüttytől vigan zeng a nád
 s a kenderice dala fölbugyog:
 buvó párjához édes szerenád;
 ah! kisebb gondja is nagyobb, hiszen
 látta Pallász keblét s amit nem láthat földi szem.

De mikor tévedt kecskéit a pásztor
 sippal a szirt közt összeterelé,
 zörgött a nád a madárvijjogástól,
 s vihar sejtelve szállt a fák fölé,
 késett nyáj, árnyként, hazakocogott
 s a füge levelén öreg esőcsepp kopogott:

elhagyta a gyíkoknak otthonát
 s az elboruló erdéből kikelt
 s sötét tanyákon, nedves kerten át
 egész a kisdud öbölí szókelt,
 s mikor matróza mind hajóra gyűlt,
 a vásznat fölfeszítetté s a magas farra ült,

s mindjárt a földtől messze járt, s midőn
 kilenc nap szállt aranylétráin át
 s kilenc gyontató holdnak monda hön
 a csillagtábor éjenként imát
 s a lepkéknek susogta titkait,
 melyeket nem látott a nap, de az éj létre hitt:

egy nagy bagoly jött sárga kénszemekkel
 a ködön át, és a hajóra ült,
 mely mintha rakva fegyveres sereggel
 lett volna, úgy recsegett és feszült;
 a rém huhogva csapkodott; sötét lett
 és kardot rántott Órion s maga zord Mars sötétlett

a hold előtt, nem felleg tornya csak
 s az óceán ködéből im kivillant
 a vörös toll, a szarvas nagy sisak,
 a bronzvért s a hétölygi lándzsa csillant
 és hordva fényes, háborus ruhát
 Athéna lépdelt a beteg, vonagló vizen át.

Durva hajós szemében lenge fürte
szálló viharnek látszhatott bizony
s a vizen lába, a fehér, a fürge
fehér tajtéknak rejtett zátonyon,
s látván a gályát csapkodó habot
a kormányos a vásznakot levonni jelt adott

De ő, a szentségtörő vakmerő
a drága titkok bűnös meglesője,
a bűnös lánggal égő szerető,
midőn feltűnt a vizen égi nője
örömben és kacagva szólt: »Jövök!«
s a hűvös hangos habba a hajóról beszökött.

S egy fényes csillag leesett az égről,
egy táncos elhagyta a tejutat,
s boszut vevén a sértett szüziségről
Athénba gögös fénnel vett utat
a sápadt Pallász zugó szekerén —
pár buborék jelezte, hol merült el a legény.

S a nagy bagolytól megrezzent az árboc,
amint a bosszus urnőt követé,
és a legénység, attól félve, kárt hoz,
nézni sem mert a gúnyos rém felé,
a vén kormányos csodákat regélt
s a kis hajó mint fecske a viharban, utra kelt.

És Charmidesről szólni senki sem mert
vélvén hogy egy isten haragja rajt;
s elérve a szoros gádesi tengert
fogadta a hajót tágöblü part.
A kalmárnép a vám felé üget
s kiállítják a piacon a mázas edényüket.

II.

De egy jó Triton ment a vizen át
 s a fiu testét görög földre hozta
 s egy nimfa megfésülte szórt haját,
 másik arab füvekkel balzsamozta,
 sirálybandával altatá a másik
 s kisimitá merev kezét s homloka dult vonását.

S közeledvén athéni otthonához
 egy tornyos hullám megragadta őt,
 egy tornyos hullám, tajtékkal virágos,
 mely rajt csodásan össze-vissza nőtt,
 füvegkeblére szoritotta jól
 s tört part felé, mint vakmerő, fehérsörényű ló.

Ahol Kolónosz a tengerhez ér,
 fekszik egy hosszú, nedves, sima rét,
 Ismeri jól a fürj és seregély
 s elhagyja érte Hümettosz hegyét
 a méh és nem ijed fel a faun
 ott durva szón, elmúlat a játszó pásztorfiun.

De elhagyván a tüskés labirintust,
 amelyen ezer bojtorján kusz át,
 a vadász gyakran látja Hiacintust
 ott messze vetni fényes diszkuszát
 s lehuzza vétkes szemei felett
 a kalapot és kürtje sem mer adni vig jelet.

Vagy hajnalban labdát dobálni jönnek
 driádok, sásos partra, vig sereg;
 egy kecskefülű Pánt megtesznek örnek,

hogy zord Poseidon ne lephesse meg,
 ha egynek öltönye elhagyja vállát,
 s a habból ki ne üsse kék karját, bíbor szakállát.

A szirtes parton barlang odva, sárga
 harangu hajnalkával függönyös.
 Sima a part: csak néha arra járva
 s félve, hogy elfelejti közönyös
 játszópajtása, a zöld, sima nád,
 rajthagyja nádon, homokon az ár vizes nyomát.

Virággal tölt, de olyan kis hely ez,
 hogy a csapongó lepke arra kelve
 délig ott minden mézet megszerez
 és mégsem tellik el mohó szerelme,
 s ha nem sajnálná a matrózfiu
 tépni, hogy lenne a hajó orrára koszoru:

virágtalan hagyná a kis mezőt,
 mely nem valami pompás himű rét,
 csak néhány nárcissz, itt-ott közbeszótt
 tarkítja a fü zöld komoly színét,
 amelyet itten senki sem kaszál,
 ezüst csillaggal — s buvik az apró ibolyaszál.

Ide kihozta őt a hab s örült
 megtenni ily kedves szolgálatot
 s ahol a víztől szüzi föld terült,
 az arany partra lenyugtatta ott
 s mint egy szerelmes, vissza-visszatért
 e sápadt test csókiára, mely nemréa oly lánokban élt,

míg a tenger vizével meg nem ölte
 az önemésztő kéjes lángokat
 s testén a zord halál fagya letörte
 ereit, e lilomágakat,
 melyek midőn az erdön átszökeltek,
 egyik a másiknak tüzes dobogással felelt.

S mikor hajnalban jött a nimfahad,
 az őrszatir a fiúra talált ott
 és Poseidonra gondolt s megriadt
 és elfutott és futva felkiáltott,
 s mint tisztás árnyán fürge sugarak,
 a driádok biztos, sűrű menhelyre szálltanak.

csak egy tündérke vélte csöndesen,
 hogy oly szörnyűség mégsem lenne tán
 egy tengeristen nedves csókja sem
 s epedve azon édes csáb után,
 amellyel cselt tud vetni szerető
 a szűziségnek, titkosan lopódzott vissza ő.

S nem vélte bűnnek, ilyen szép fiúra
 áldozni kincsét s vágjától mohón
 költé édes nevekkél újra s újra
 s fürtét s ajkát csókolta lángolón
 és félve, hogy nem ébred, szíve döbbsent,
 majd félve, hogy nagyon hamar felébred, továbbébredt.

De visszatért s egész nap vele volt
 s mint új játékra, nevetett reá;
 kezét fogdosta s édesen dalolt
 s szemét ráncolta, míg elgondolá,
 hogy e szép ifju nem kívánja őt:
 nem tudta hogy már megjelent Persephoné előtt.

S nem tudta, milyen bünös ez ajak
 és szólt: »Fel fog ébredni, ismerem,
 fel fog ébredni, hogyha majd a nap
 vörös paizsát felfüggeszti lenn
 Korintus várán; csak csel ez az álom,
 hogy ébredve mohóbbnak és vágyóbbnak találjon.

A víz alatt van egy barlangi ház,
 ott, mélyebben, mint horgász horga jár,
 fujja kürtjét egy titon-óriás
 s a koszorut fejemre fonja már
 és gyűjti a tengerből a csigát,
 hogy ékesitse nyoszolyánk smaragdszin oszlopát.

Ott fedve majd korállal s habezüsttel,
 gyöngytrónon, kék vizárny alatt ülünk,
 tarkázva gyémánttal és ametiszttel,
 kagylók suhannak szerte körülünk,
 s figyeljük, mint cicáznak a halak
 egy vihartól törött hajó árbócai alatt.

Piros szemekkel, arany pikkelyekkel
 kerengnek ők, mint karmazsin-pihék
 s ha nyíl a víz üvegkapuja reggel,
 látjuk, mint szunnyad lenn a vízi nép
 s hogy ringat ott delfint a jégmadár,
 ahol a zöldbe öltözött Próteusz nyája jár.

És remegő, opálszin anemónák
 szőnek a tükrös padlón szőnyeget
 s bibor rojtokkal szerteszét befonják;
 s a roncsolt gályagerendák megett
 fésűs halacszkák usznak fel s alá
 s mézszinü ámbragyöngy terül kulcsolt lábunk alá.«

De mikor a megvert Hadúr, a Nap,
 augúrszárnyával bronzházába szállt
 és egymásután fellobogtanak,
 mint kis pimpók az éji réten át
 a sárga fények: akkor ah! a lány
 felni kezdett, hogy sohasem csügghet majd ajakán,

és felkiáltott: »Ébredj, már a hold
 felérre mos falombot és levélt,
 odvából hallom szólni a bagolyt
 s csapkodni a nagy barna denievért,
 brekeg a béka, zug az éjbogár
 s lassan közelg a homokon a szürke hideg ár.

Ila isten vagy is, ne légy oly szemérmes:
 lásd, él egy tündér itt a sás között,
 ki jól emlékszik, hogy egy hetýke, kényes
 istenfi egyszer hozzá leszökött,
 pázsitos ágyán kéjjel ölelé
 s arany szárnyával zugva szállt vissza a nap felé.

Ne légy oly félénk: látod, a borostyán
 még nagy Apolló csókjától remeg
 s a fenyő fenn a parti sziklabástyán
 sokat mondhatna (lenne csak kinek!)
 Boreas szerelméről; s magam is
 láttam, hogy rám kacsintgatott már Hermes, a kamasz.

Szépnek tart engem az irigy najád is
 s jön minden reggel egy derék legény,
 hoz almát és levágja a haját is,
 firtlével úgy kedveskedik szegény,
 hogy legyőzze bennem a szüz dacot:
 ekkor iris-szárnyu madarat csak tegnap is hozott.

Karmazsinlábu volt a kis madár.
 A magas szikamóról csente le
 hajnalban, mikor éledt a határ
 s fészket hét pettyes tojással tele
 elvette tőle, mind, amit talált,
 míg párja, borókabogyót keresni, messze járt.

A darázs, ki először szüretel,
 nem oly hűséges, mint e szép fiú,
 ki sok driáddal feledtethet el
 sok hiu fogadalmat, sok hiu
 esküt, mit Artemisznak félve tett,
 mert szép, valóban szép fiú, és ajka csókra lett.

Ezüst homloka, mint a felkelő hold
 a két szemöldök bércei felett:
 az ifju tiruszi tán éppen ő volt,
 kit Cythereia úgy megszeretett;
 erősek, barnák ifju tagjai,
 arcát az első pelyhselyem kezdi borítani.

S ő gazdag is. Sok gyapjútól nehéz
 bégető játszik rétjén pajkosan;
 kunyhójában köcsöggel áll a méz,
 melyet a légy megkóstol torkosan,
 hanem megjárja, mert beléragad;
 s sipjából édesen tud ő kicsalni hangokat.

S mégsem szerettem őt, mert csak neked
 tartottam én fenn minden vágyamat,
 neked tartottam szüzességemet:
 tudtam, hogy el fogsz jönni: vártalak,
 te legszebb csillag a víz kék egén,
 legszebb bimbó a vízi rét bimbótlan szőnyegén.

Tudtam, hogy el fogsz jönni, mert midőn
 először kelt a rügy a fák között
 és a tavasz nedvétől gyenge tőm
 ezer fehér virággal öltözött,
 apró holdakkal gunyolván az éjt,
 sok apró virágholddal, mely a hajnaltól se félt.

midőn a rigófüttyre fölíjedt
 magtáráról a mókus s a kakuk szólt:
 láz járta át uj leveleimet
 s törzsem mohos ereit s mint az ujbort
 éreztem bennem forrni a tavaszt,
 éreztem szüzi törzsömön, hogy szenvedély apaszt.

Este jöttek az őzikék s legelső
 ágamra nyomták vékony orrukat;
 magas tetőmön készült már a bölcső,
 mely ringatja a madárfiakat:
 az ökörszem párjával rajtam élt,
 csodáltam, hogy vékony galyam elbirhat ennyi kéjt.

Alattam zengett az athéni pásztor
 és Amaryllis alattam nyugodt;
 köröttem üzte bimbófakadáskor
 Daphnis a leányt, ki félénken futott,
 mig lehetetet érezett haján
 forrón és visszanézve nem futott többé a lány.

Ílát jer velem buvóhelyemre, jer,
 hol a sűrű lomb mennyezetet ad:
 szerelmi kéjhez illik ez a hely,
 hol a legforróbb vágy áldozatát
 megszenteli a mirtusz s ringató
 árnyék alatt hűs rejteken fekszik egy kicsi tó.

Menyét tanyája, méhnek drága rét,
 mert nyil körötte mézes lilium,
 vizen ringatva lapos levelét.
 s egy aranybárka mindenik szírom,
 darázs hajója mindenik kehely:
 jer, hagyd e puszta partot itt, jobb hely lesz az a hely

szeretőknek, mint mi vagyunk, ahol
 Cyprus urnője gyakran kőborolt
 párjával, kit egy karral átkarol;
 nedves öltönyét ott veti a hold
 Endymion előtt, mert higgy nekem:
 Diána párduclába még nem járt e rejteken.

De hogyha jobb szeretsz, a vizre vissza,
 a vándor vizre visszamehetünk,
 a tenger legét ajkunk kéjjel issza
 s Neptun csarnoka megnyilik nekünk
 s naphosszat nézzük majd, az óriás
 szörnyek ott lenn hogy játszanak s hogy ugrál Xiphiás.

Ó jer, mert hogyha urnöm itt találna,
 száanalom arcán nem fog látszani:
 vadászlánczáját leteszi Diána
 és somiját felajzzák ujjai
 s tollas nyilát keblére vonja majd
 és elröpíti majd a nyilt — s jaj! hallom már a zajt:

ébredj! már hallom lába gyors zaját,
 szerelmi harcunk nyomoréka te,
 add innom végre csókod italát,
 mely édes, mint az istenek teje:
 ó régen vágyó szívem vágya jöjj,
 még talán elrejtőzhetünk az istennő előtt!

Alig csukta le ajkait, midőn
 megrázkódott a galy, szétvált a lomb,
 istenillat érzett a levegőn
 s a tenger szürke árja visszafolyt,
 csaholt az eb, riadt a szörnyü kürt,
 s zugva egy lángszakállu nyíl a légen átrepült.

S hol a lány keble fölött gazdagul nőtt
 az uj tavasztól tejfehér virág,
 e hivatlan vendég, e gyilkos urnő
 ép odafurta borzasztó nyílát
 és vérvörös barázdát szántva ott
 a nyíl, hosszú vörös uton szívébe behatott.

S keserű jajjal kibocsátva lelkét
 a driád a fiu testére dőlt:
 a sirba vive szüzessége terhét
 az élvezetlen élvezet, holt gyöngyört
 s elégületlen vágyait siratta,
 mig ifju vérért verdeső szívéből mind kiadta.

Ah! borzasztó volt hangját hallani
 és borzasztó volt halni látni őt,
 mielőtt élvezhette valaki
 testének szüz gyümölcsét, mielőtt
 megismerhette volna ő a kéjt,
 melyet ki nem ért, sohsem élt, de halva hal ki ért.

De történt, hogy Cythere asszonya,
 ki Adonissal teljes éjen át
 egy pásztorlakban kéjeleg vala,
 gulambhintóján, szép Arkádiát
 alhagyva, Paphos felé költözött,
 távol halandó szemtől, a csillag és bérc között

s midőn meglátta a boldogtalan
 párt s hallá végső gyenge sóhaját
 az oreádnak, mely mint nyugtalan
 hegedűhang rezgett a légen át,
 megállítá ezüst galambjait
 s a parton termett és a két hullát találta itt.

Mert mint a kertész, hogyha fölfigyel,
 a kis pacsirta hangját figyeli
 és sarlójával nagyon is közel
 állván, a rózsza ágát átszeli
 s a barna földre hull a szép virág
 véletlen — vagy pásztorgyerek ha jár a réten át

s két nefelegtset durván eltapod,
 rájuk se nézve a gonosz fiu,
 melyek kis testvérekként álltak ott
 s el nem kerülte őket a hiu
 pillangó, míg most kis kelyhükre hág
 az öntudatlan könnyü láb s elhull a két virág; —

vagy iskolásgyerek megunva könyvét,
 a fü közé magát ha leveti,
 liliomszárakat nevetve tör szét
 s a szálló órát percre feledi,
 nevetve töri szét a liljomot
 s ott hagyja eltiporva: — úgy feküdtek ők is ott.

S Venus kiálta: »A nagy Artemis
 kegyetlen karja tette ezt talán,
 vagy részes ama másik isten is,
 ki göggel trónol Athén hegyfalán?
 Ó hogy akikben úgy égett a lángja
 a kéj vágyának, kéj előtt szálltak az alvilágra!«

Így lány kezekkel a fiút s a lányt
 arangos hintájába tette ő;
 s a lányka melle dus gyöngyház gyanánt
 fénylett, melyet sok kékes ér besző
 és dobogott, még egyre dobogott,
 mintha szél rázza nyugtalan a hervadt liljomot.

És akkor a galambok tejfehér
 szárnyával úgy szállt át az ég taván
 tenger fölött a ragyogó szekér,
 mint báránypelátó, légi karaván,
 az aegaei viz fölött, amíg
 látol a Thammusért sirók siráma hallatik,

De ép midőn a dus márványu lépcsőt,
 szokott házáat elérte a galamb,
 rezgett a lány ajkának szirma végsőt
 és a nagy ürbe lelke átsuhant
 és Vénus, az istennő, tudta már,
 hogy újra eggel kevesebb, ki őt kísérni jár.

S rendelt cédrusból illatos koporsót
 és rámetasztette történetüket,
 hogy abban álmódhassanak utolsót,
 hol dus olajfák himzik az eget
 Daphnos szigetnek alacsony fokán,
 hol nappal a faun zenél, éjjel a csalogány.

És meg is lett a koporsó s mire
 a méh hajnalban a virágba verte
 apró lándzsáját s a hegy élire
 elbredve felszökölt a könnyű zerge
 a felfeszte a mókust és gyikot,
 a verőfényes hant alatt aludt már testük ott,

S midőn az uj nap csókja rátalált,
 Vénus már ott térdelt a hant előtt
 s aki szerelmessé tette a Halált,
 buzgón kérte az alvilági nőt,
 hogy most az egyszer birja rá urát,
 hogy hadd mehessen földi vágy a szörnyü réven át.

III.

A mélabus holdatlan Acheronban,
 távol az édes naptól és a földtől,
 gyümölcstelen, bimbótlan, árva honban,
 ahol virágot a tavasz se költ föl
 s tehertől nem görnyed az almafa,
 hol nem szerelmes a rigó s nem zeng a csiz szava:

egy Létke-menti ér sötét vizénél
 ifju Charmides fekszik bágyatag,
 tépett virágok vannak a kezénél
 s az asphodellok egyre hullanak,
 hullnak a sötét vízbe lepkeszárnyon,
 hullnak e fehér csillagok — és a táj mint egy álom.

S midőn keresve önnön homlokát
 dus fürte közt, a viz tükrébe néz,
 egy fehér árnyat lát a tükrön át
 mögé suhanni és egy pici kéz
 lopózik az övébe titkosan,
 s egy félénk forró ajk tapad ajkára hosszasan.

S szemei akkor föllobogtanak
 s a két arc egyre közelebb hajolt
 s egyre közelebb ért a két ajak,

míg mindakettő egy lángrózsa volt
 és vágó karral átölelte őt
 és hallotta szívét és lihegett és keble dagadva nőtt.

És csókra a lányé volt az ifju teste
 és megrontani az ifjúé a szüz
 és tag a tagot lázasan kereste
 és erükben áradt és apadt a tűz —
 hallgass most sipom, durva bodzaág:
 elég, hogy Erősz kacagott ott is hol nincs virág.

Hallgass, költészet, nagyon is merész,
 és szenvedélyről! Hajtsd most össze szárnyad!
 Botor Ikárusz! napba már ne nézz!
 Dulod keressen búni hűvös árnyat
 hol forrást csörget a kasztáli völgy
 vagy hol a víz alatt pihen a holt lesboszi hölgy.

Elég, elég, hogy az, akinek élte
 csak égő szégyen volt és kinmarás,
 és szerelmetlen Hádeszben megérte,
 hogy néki is jutott im egy kalász
 és lángmezőről, hol a szenvedély
 jár és lábát meg nem égeti — elég hogy ez a kéj

egyesítette ajkukat a lánggal,
 amelyben összesűrösül a lét,
 amely a perc mélyére hat fulánkkal
 és önnön teljébe öli gyönyörét,
 mielőtt a sápadt Persephoné
 szolgálni hívta volna őt az ivor trón elé!

Impressions

I.

Les Silhouettes

Szürke fényrács a tengeren,
holt bús hangjával szün a szél,
sárgán, mint fonnyadt nagy levél
hintáz a hold visszfénye lenn.

Sík fövenyen, mint tiszta rajz,
bárka pihen; fedélzetén
kis matróz ugrál könnyedén,
villog a kéz, vidám az arc.

S sirály sikolt a vizeken
s jönnek nyakas nagy aratók,
dombélen barnán ballagók,
mint sziluettek az egen.

II.

La Fuite de la Lune

Külső érzékeinkre köd
borul most, álommal rokon;
mély csönd ül most az árnyakon,
mély csönd ül az árnyak mögött!

Csak néha egy madár sikolt,
valami szomorú madár,
mely pár után hiába jár,
veri fel zajjal a bokort.

S egyszerre a hold elviszi
a fényes égről sarlaját,
felteszi felhőfátyolát,
sárga fátyolát... felveszi...

Le Jardin

A liljom hervadt szirmai
porlódnak arannyá alatt
és az utolsó vadgalamb
a fáról turbékolva hi.

Leng száraz szárán csüggeteg
a napraforgó feketén
s a szerte kertnek közepén
nyargalja lomb a szeleket.

S gyül együvé mint hótömeg
a tejfehér viráglevél
s a rózsaszirma szemfedél
piros selyemből a fűnek

Arno mentén

A tájra szemfedő terület;
 az óleander a falon
 piroslik már a hajnalon
 de Flórenc még az éjben ül.

A fű harmattól fényben áll
 s vakít fénylő virágu domb,
 de nem zeng tücsöktől a lomb
 s a görög ének néma már.

Csak lágyan a levél zörög
 a szellő bársonyos lehén
 s a fülműlét fülelem én
 illatos mondolás között.

A napsugár majd elcsitít:
 dalolj csak addig, csalogány,
 míg megtöri a berek-árny,
 a napnak zsenge nyíllait!

Mert bujkál már a hajnali
 fény, hadköpenybe nézve szét
 s az ijedt szerelem szemét
 rémitik hosszú ujjai.

Bujkál Kelet fakó egén,
 megöli sápadt éjszakám,
 mit néki szív és csalogány?
 bánja, ha meg is hal szegény!

Szimfónia sárgában

A hidon át egy omnibusz
mint sárga lepke mász elő
és itt-ott egy járó-kelő
mint nyugtalan bogárka, kúsz. .

A kikötőben, árny között
pár sárga szénás-bárka száll;
és mint selyem-shawl, sárga shawl,
csügg szerte sárga sűrű köd.

Hervadni kezd a sárga lomb
pörögve Temple fáiról.
Lenn a halványzöld Themze foly
s ráncos jáspis-hullámot ont.

Impression du matin

Az éji Themze kékaranyja
szürkés összhangba olvad át;
a bárka okkeroldalát
habok serege megrohanja.

Már csúszva száll a sárga köd
s házakra, hidra árnyfedélt rak;
Szent-Pál egyháza buborék csak
a nagy várostenger fölött.

Aztán egyszerre kél az élet;
az utca hangja robogó;
egy kis madár a csillogó
tetők honán dalolni ébred.

Egy sápadt asszony egymaga,
halvány haján már napvilág jár,
haboz a végső gázvilágnál:
a szive kő és láng az ajaka.

Endymion

Alkonytól fényes a berek,
 madártól hangos a mező,
 a nyáj az őlban lel helyet
 ugrál a fákon az evet;
 csak tegnap mondta, hogy szeret:
 tudom, tudom, hogy visszajő.
 Ó szűzi hold, ó tiszta hold!
 mihelyt megláttad, adj jelet
 te őt könnyen megismered:
 mindig piros topánja volt.
 Megismered te biztosan,
 mert hangja, mint galamb szava,
 nagy kampós pásztorbotja van
 és barnafürtös a haja.

A gerlice fészkébe gyűl
 pirosló lábu fia mind;
 farkas ordít az ől körül;
 a lilium kelyhébe ül
 a lepke telhetetlenül;
 most vált a zöld lomb lilaszínt.
 Ó égi hold! ó légi hold!
 háj Helikonra csendesen
 s ha látod onnan kedvesem,
 (mindig piros topánja volt
 nagy botja s barna fürtje van)
 mondd meg neki, hogy várom őt,
 mondd meg neki, hogy este van
 s én várom a major előtt.

Hűs harmat száll a réten át,
nem zeng madártól a mező,
késett faun keres tanyát;
éjjelre a fáradt virág
becsukja aranyajtáját
és édes párom mégse jő.
Ó lenge hold! ó csalfa hold!
szép kedvesem mondd merre van?
nagy botja s barna fürte van
s mindég piros topánja volt...
Mért búsz felhősátradbba? mért
vonod magadra fátyolod?
Ah! szép Endymiont, kiért
epedek én, te csókolod.

Szerenád

Lágyan fuj a nyugati szél
 az aegeumi vizen át:
 a kikötő lépcsőinél
 vár tyrusi gályám reád.
 Jöjj! a vitorla már dagad,
 a városban alszik az őr:
 hagyd el liliomágyadat,
 ó álmaidnak hölgye jöjj.

De nem fog jönni, ismerem,
 nincs láng, amelyet viszonz
 ó kimondani sem merem,
 milyen kegyetlen és gonosz.
 A nőnek játékszer a szív,
 nincs nála fájdalunkhoz ír,
 nem érti, mint sír az ki hív,
 s hiába sír, hiába sír!

Ó mondd meg nékem, jó hajós,
 arany haja ragyog-e ott?
 vagy éji harmat, csillogós
 lepi csupán a liljomot?
 Jöjj jó hajós, mondd meg nekem:
 az ott hölgyem fehér keze?
 vagy csak a fény a vizeken?
 vagy csak a villogó viz-e?

Nem, az nem az éj harmata,
nem a tenger fényes vize:
én édes hölgyem az maga
s arany haja s fehér keze.
Ó jó hajós, Trójába fel!
feszítsd a vásznat, evezőt!
a görög parttól messze el
vigyük a szép királyi nőt!

Immár a hajnal közeleg,
sápad az ég a nap elől:
hajóra matróz, víg sereg!
ó álmaimnak hölgye, jöjj!
Jöjj, Trója messze partja hiv!
Jó hajós, feszítsd vásznadat!
... Ó te, kiért úgy sírt a szív!
Te, kiért egyszer megszakad!

Madonna mia

Liliomlány, nem e földnek való,
fülére húzott barna lágy hajakkal,
a csóktól félő összevont ajakkal,
arccal, mely nem volt sohse lángoló;

s mint zápor ködjén át a tiszta tó,
könnyes álmoktól nedvezett szemekkel
keble márványán bíborszín erekkal,
s nyakkal, mely mint galambé, tiszta hó.

S bár ajkamon csak róla van dicsének,
csókolni még a lábát sem merem,
érezve egy nagy titkos borzadályt.

Mint Dante, oldalán Beatricének
a lángos oroszlán alatt megállt
s az arany lépcsőt látta hirtelen.

Az arany-szobában

Harmónia

Ivor kacsói csodás szeszéllyel
suhantak ivor billentyükön át,
mintha a nyárfa csatázva a széllel
rázza fején az ezüst koronát
vagy a vízen a hab ha mutatja fogát
a hajóst fenyegetve veszéllyel.

Aranyos haja az aranyos fal előtt
ragyogott akár az aranyszínű szálak
miket az ősz arany égre kiszótt
vagy a virág, mely a napra sovárogo,
várva, míg oszlik az éjjeli hályog
s tüzes lesz a lilium és színe rőt.

És ajkamon égtek az ajkai mint a
frigy szekrénye fölött lobogó
lámpás lángja rubintja
vagy a szív vagy a nem dobogó
lótusz szíve vagy vörösbelű jó
pomagránát vérszínű borba borítva.

Ave imperatrix

Otthonod észak otthona
szirtlábad mord habokra hág:
mozgó mezőknek asszonya
mit mond majd rólad a világ?

A föld kezében, Albion,
mint fényes üveggömb lebeg
s mint árnyak árnyas alkonyon
cikáznak rajt a lövegek.

A vörösruhás háboru
fáklyái, habzó vértaraj
s mind, amiket a szomoru
halálos, harcos éj takar.

A sárga, foltos leopárd
az álnok muszkát ismeri
s míg nyílt szájjal szökik tovább
bőrét golyók jege veri.

A Tenger Oroszlánja kel
elhagyja sapphir-otthonát,
ugy tör a nagy viharra, mely
rázza fején a koronát.

S tócsás Pathánnak nádasán
bronztorku trombitája zeng
s a hó az ind hegyek csucsán
zord fegyveres léptekre reng.

Sok afgán hős ki ott pihen
a hűvös gránátfák alatt
markolja kardját görcsösen
amint a mór hozzászalad,

s elmondja, mit hallott ma is,
mily döbbenő zenét csinál
angol dob és angol paizs
nagy Kandahár kapuinál.

Mert Dél s Kelet találkozik,
hol véres lábbal, kardosan
fel a világuralomig
Angolhon lángok közt rohan.

Ó távol indus ég avitt
pillére, Himalája, szólj
győzelmünk szárnyas ebeit
hol láttad utoljára, hol?

Samarkand gondolásai,
bokhárαι vérliljomok,
fehérturbános oxusi
kalmárok, sárgaszín homok,

és innen messze Napkelet
aranyos kertje Ispahán,
hol cédrust szállít s cimmetet
a hosszú poros karaván,

s Cabool félelmes városa
a szirtek tördelt talpain
hol déli hőn sem fogy soha
friss vízből a márvánubazin:

hol egy kicsiny circassi lány
láltán tolong a szűk bazár:
kit ép egy nagyszakkállu kán
dús háremébe küld a cár:

a britt sasokat látta mind
verdesni szárnyukat vadul —
de otthon ülve búsan int
a britt galamb és nem vidul.

A lányka szeme villogóbb
ifjúra vár — de nincs vigasz:
markolva még a lobogót
rút árok mélyén nyugszik az.

És mennyi hold és mennyi nap
várják sokan, hogy múl a gyász
s apjuk térdére ugranak
a gyermekek... de bús a ház,

s hány házban sápadt asszonyok
csókdossák férjük rendjelét
kardot — ruhán golyónyomot:
bújuk silány játékszerét!

Mert nem nyugodt angol mezőn
nyugosznak ők, testvéreink:
tört pajzsukra kedveskedőn
virágot a részvét se hint:

mert egyik Delhinél pihen
s az afghán földeken sokan
s egyik a Ganges öbliben,
ahol fővenyt szűr a folyam,

s másik hol Volga vize fagy
s másik a tenger homokán,
amely Kelet kapuja, — vagy
Trafalgár szélsöpört fokán.

Almatlan álmok! Hányt sirok!
Naptalan nap! Zugalmas est!
Ó viharos örvénytorok
prédádat vedd ki partra, vedd!

S te örökös sebtől gyötört,
te végtelen pályáju hon,
hát minden talpalatnyi föld
friss vért kíván határidon?

Töviskoronát válts ma, brett,
bús dalt cserélj, Cromwel hona!
Szél s viz elvitte holtjaid
s nem adja már vissza soha.

Szél és vad víz és messze part
a brett jövőendő zálogát,
kiket nem csókol angol ajk
s angol kar többet nem fog át.

Mi haszna már, ha az egész
világot hálózzuk körül,
ha szívünk mélyén nem enyész
a gond, ha szívünk nem örül?

Mi haszna, hogy flottánk suhan
fegyves gyanánt a tengeren,
ha szívünkben kín háza van
és pusztáján csak rom terem?

Hol az erős? hol a merész?
 a tengerészek? lovasok?
 A lovas és a tengerész
 álmain fű és hab susog.

Ó messze fekvő kedvesek!
 Búcsuzhat-é a holt ajak?
 Rég néma hantta szétesett —
 — Ez hát a vég? Ez volna csak?

Csitt! meg ne háborítsa bús
 szavunk a szent alvók porát;
 árván, tövissel koszorus
 homlokkal Britthon megy tovább:

megy minden gáton mindig át,
 míg e vértóból isteni
 napként az új Respublikát
 nem látják kelni őrei.

Les ballons

Fenn a türkiz ég alatt
fényes-kényes ballonok,
szatin holdak, álomok,
selyem lepkék inganak.

Minden szél megpergeti,
mint a táncos a leányt
égve pergő gyöngy gyanánt
vagy ezüst port, kergeti.

Most a fákra száll néhány,
fantasztikus furcsa pózba:
rózsaszirmok, ringatózva
az ökörnyal fonalán.

Vékony ametiszt-golyók:
rubin izzadt ki a fára,
avval mennek találkára
nagy opálok, lángolók.

La mer

A vitorlákra zord köd ül
a télben a vad hold remeg,
mint mérges oroszlánszemek
kuszált fellegcsőrény közül.

Kormányos őrzi kerekét,
nagy árnyá bugyolált alak;
surrannak az acélrudak
dobbantva a gépház legét.

Még látni a vihar nyomát
e nagy és sulyos bolt alatt,
mert finom csipke, sárga hab
verődik a hullámon át.

Hélas !

Minden szeszélytől égni, míg a lelkem
húr, melyet izgat minden lehelet:
feladtam régi bölcsességemet,
s csak ennyi az, amit cserébe nyertem.
Éltem tekercs, mit irással betelten
valaki új betűkkel hinteget
s keresztbe ír egy durva éneket
mignem a régi kibetűzhetetlen.
Ah, volt idő, hogy fénybe öltözött
magaslatokra hágni volt reményem
s ez élet zürje-zavarja között
oly hangot ütni, mely istenhez érjen:
Már holt remény ez s élet benne nincsen?
s én lelkem örökségét elveszítsem?!

Requiescate

Lépj halkan: itt van ő
a hó alatt.

Szólj halkan: a fű nő:
hadd hallja, hadd!

Oly ifjú volt, sugár,
aranyhaju.

De rozsda lepi már,
por és hamu.

Liliom volt csupán,
mely csendbe nő:
maga se tudta tán,
hogy földi nő.

Koporsó födele
a hú szíven:
csak én nyögök bele,
ő már pihen.

Csitt, nem hall ő ma, csitt,
se dalt, se lantot:
életem fekszik itt,
hantot rá, hantot!

Vizió

Két koronás király és egy külön,
ki homlokán babérsúly nélkül állt
bús szemmel, mint ki vigaszt nem talált
s kit elfárasztta a sok földi könny
bűnért, melyet nem vált meg vérözön;
ajkkal, mely ismert csókot és halált,
hordván fekete és vörös talárt,
és lábánál faragva egy kövön
galambszin liljom nyulván térdeig...
Láttukra szívem lánggal megtelik
s kérdem Beatricét: »Mily hármass ez?«
S felelt: »Előttem ismert mindenik:
amaz Aeschylus, Sophokles emez,
s a harmadik (ó gyász!) Euripides!«

Erdőben

A sötét erdő közepéből
a mezei hajnalon
— ivor test, barna szemekkel —
villan ki gyors faunom.

Ugrik a bokrokon. Árnya
táncot jár s dala vidám.
Ó melyik után szaladjak,
árnyék vagy ének után?

Vadász, fuss, fogd el az árnyat!
Fogd el a dalt, csalogány!
Mert majd holdkórosan, árván
Őrjöngök árny s dal után.

San Miniato

Megmásztam érted a hegyet
mig lábam e templomhoz ért
ahol az angyalpiktor élt,
ki látta tárva az eget,

ki látott a hold sarlaján,
fehér kegyeknek asszonya: —
csak én látnálak, Mária,
nem jönne a halál reám.

Ó szent tövissel koszorus
anyja Krisztusnak, égi hölgy,
fáraszt e röggös földi völgy
s szívem véres, dalom borus.

Hallgass meg, búval lángoló,
Krisztustól koszorus anya,
mielőtt a nagy lánggolyó,
a Nap, bünömre világítana!

Ave Maria Gratia Plena

Igy jött el ő?! Képzetem látni néha
régi istenről pompás látományt,
mint hajdan egy, aranyzápor gyanánt
tört eget és hullott le Danaéra —

vagy rémes képet, mint mikor a méla
Semele vágyban vágyakat kívánt
s istent könnyörgött látni és a láng
megkapta s barna teste széthalála:

ilyen álmokkal jöttem én e helyre
s szemem-szivem most tölti borzalommal
e szent szerelmi rejtelemnek árnya:

egy sápadt lányka nyugton térdepelve,
egy angyal, a kezében liliummal,
s fölöttük egy galamb hőszinü szárnya.

TARTALOM

Charmides	3
Impressions	26
Le Jardin	28
Arno mentén	29
Szimfónia sárgában	30
Impression du matin	31
Endymion	32
Szerenád	34
Madonna mia	36
Az arany-szobában	37
Ave imperatrix	38
Les ballons	43
La mer	44
Hélas	45
Requiescat	46
Vizió	47
Erdőben	48
San Miniato	49
Ave Maria Gratia Plena	50

Az Athenaeum kiadásában

megjelent háborus ujdonságok

- Herczeg Géza: Végig Szerbián.**
Három hadsereg diadalutja. 3.—
- Herczeg Géza: Avanti.** Könyv az
olasz harctérről. 3.—
- Simon Vilmos: Hadak utja.** Győ-
zelmes hadseregünk nyomában 4.—
- Sven Hedin: Az orosz harctér-
ről.** 3.—
- Sven Hedin: Egy harcban álló
nemzet.** (A nyugati harctér) 1.—
- Aage Madelung: Hadinaplóm.**
Emlékek és jegyzetek a Kárpátokból és
Galiciából 3.—
- Fényes László: A szerb harc-
térről.** 3.—
- Franyó Zoltán: A kárpáti har-
cokból.** 3.—
- Fehéri Armand: A nyugati
harctérről** 3.—
-

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

